

1 ÚVOD

1.1 CO JE MORFOLOGIE?

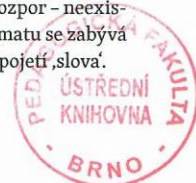
Morfologie je nauka o vnitřní struktuře slov¹. Trochu paradoxně je morfologie zároveň nejstarším, a přitom i jedním z nejmladších podoborů gramatiky. Nejstarším je proto, že podle toho, co víme, první jazykozpytci byli především morfologové. Nejranější dochované gramatické texty představují pečlivě utříděné seznamy tvarů sumerských slov, z nichž některé uvádíme v (1.1). Jsou dochovány na hliněných tabulkách ze starověké Mezopotámie a datují se z doby kolem r. 1600 př. n. l.

(1.1) <i>badu</i>	‚(on) odchází‘	<i>inĝen</i>	‚odešel‘
<i>baduun</i>	‚odcházím‘	<i>inĝenen</i>	‚odešel jsem‘
<i>bašidu</i>	‚(on) odchází k němu‘	<i>inšiĝen</i>	‚odešel k němu‘
<i>bašiduun</i>	‚odcházím k němu‘	<i>inšiĝenen</i>	‚odešel jsem k němu‘

(Jacobsen 1974: 53–4)

Sumerština byla tradičním psaným jazykem Mezopotámie, ale koncem druhého tisíciletí př. n. l. se jí již neužívalo jako prostředku každodenní mluvené komunikace (v této funkci ji nahradil semitský jazyk akkadština), takže ji bylo nutné zaznamenat v mluvnických textech. Morfologie zaujímala také

¹ Čtenář by si měl být vědom, že tato věta, ač zdánlivě nekomplikovaná, v sobě skrývá rozpor – neexistuje totiž definice ‚slova‘, o které by panovala shoda. Otázkami týkajícími se tohoto tématu se zabývá Kapitola 9, nicméně zde a ve většině knihy se budeme odvolávat na volné, intuitivní pojetí ‚slova‘.

významné postavení ve spisech největšího gramatika starověku, Inda Pániniho (5. st. př. n. l.), a stejně tak v řecké a římské gramatické tradici. Až do 19. století se západní jazykovědci často domnívali, že gramatika se zabývá primárně strukturou slova, a to možná proto, že klasické jazyky, řečtina a latina, se vyznačují poměrně bohatým tvaroslovím, které je pro mluvčí moderních evropských jazyků obtížné.

To je také důvod, proč byl samostatný termín *morfologie* vynalezen a rozšířil se teprve ve druhé polovině 19. století. Dříve nebylo žádného zvláštního termínu potřeba, protože pojem *gramatika* většinou evokoval význam struktura slova, tj. morfologii. V době, kdy se termín morfologie zavedl, existovaly už po staletí pojmy *fonologie* (pro zvukovou stavbu) a *syntax* (pro stavbu věty). V tomto smyslu je tak morfologie mladou disciplínou.

Naše počáteční definice morfologie jako nauky o vnitřní struktuře slov potřebuje upřesnit, protože slova mají vnitřní strukturu ve dvou velmi odlišných významech. Na jedné straně jsou utvořena řetězci zvuků (nebo gest ve znakovém jazyce), tzn. mají vnitřní fonologickou strukturu. Anglické slovo *nuts* se tak skládá ze čtyř zvuků (nebo, jak budeme říkat, fonologických segmentů) – [nʌts]. Obecně fonologickým segmentům, jako jsou [n] a [t], nelze přiřadit konkrétní význam – mají čistě kontrastivní hodnotu (takže na příklad *nuts* je možné odlišit od *cuts*, *guts*, *shuts*, od *nets*, *notes*, *nights* atd.).

Nicméně formální variace ve tvaru slov často systematicky korelují se sémantickými změnami. Na příklad slova *nuts*, *nights*, *necks*, *backs*, *taps* (a další) nesdílejí jen fonologický segment (finální [s]), ale také sémantické komponenty: všechny označují množství entit téže třídy. A jestliže koncové [s] chybí (*nut*, *night*, *neck*, *back*, *tap*), odkazuje se systematicky jen na jednu takovou entitu. Naproti tomu slova *blitz*, *box*, *lapse* na větší počet entit neodkazují a neexistují tu systematicky příbuzná slova **blit*, **bok*, **lap*.² Slova jako *nuts* budeme označovat jako '(morfologicky) komplexní slova'.

Při morfologické analýze bychom řekli, že finální [s] ve slově *nuts* vyjadřuje plurálový význam, vyskytuje-li se na konci tvaru substantiva. Ale finální [s] ve slově *lapse* žádný význam nemá a *lapse* postrádá morfologickou strukturu. O morfologické struktuře tak mluvíme, jestliže existuje skupina slov vykazující stejné částečné podobnosti ve formě i významu. Morfologii je pak možno vymezit způsobem, který uvádí Definice 1.

Definice 1:

Morfologie je nauka o systematické kovariaci formy a významu slov.

Důležitý je fakt, že k této kovariaci (tj. vzájemné vazbě) formy a významu dochází systematicky u skupiny slov. Existují-li pouze dvě slova s částečnými podobnostmi ve vztahu formy a významu, může jít o pouhou náhodu. Z toho

² Hvězdičku (*) užíváme k označení neexistujících nebo nemožných tvarů.

důvodu bychom ne spojilost se slovem a tak odpovídalo, užívání tohoto druhu (nem všeoobecná shoda, ž

Morfologická odborněji – **konst** konstituentů: část budeme často oddě smyslem morfologi vit pravidla, která význam, které lze v fémy. Jiným příkla *hope-less*, *re-write*, *re-writ-ing*, *hope-le* jinak, jak ukazuje:

Definice 2:

Morfologie je nauka

Tato definice by také morfologie ,nauka o kombinaci Definice 2 se neho o něco abstraktně

Vedle hlavních vistiky, se tohoto o jazykového systém španělské slovní s lingvistiky). Slovo *syntax*, *fonologie* a nauku o této obla fáme, že čtenáři p systému, tak části

Naše publik na samém začátk zřejmě také znaku omezené znalosti výzkumu znakovi vliv na náš pohled

důvodu bychom netvrdili, že slovo *hear* je morfologicky strukturované a že má spojitost se slovem *ear*. Lze si představit, že *h* by mohlo znamenat ‚užít‘, a *h-ear* by tak odpovídalo ‚užívat ucho‘, tedy ‚slyšet‘. Nicméně existuje pouze jediný pár slov tohoto druhu (nemáme **heye* pro ‚užít oko‘, **helbow* pro ‚užít loket‘ atd.) a panuje všeobecná shoda, že v tomto případě jde o podobnost náhodnou.

Morfologická analýza spočívá typicky v rozpoznání částí slov, či – řečeno odborněji – **konstituentů** slov. Můžeme říci, že slovo *nuts* se skládá ze dvou konstituentů: části *nut* a části *s*. Ve shodě s rozšířenou typografickou konvencí budeme často oddělovat konstituenty slov spojovníkem: *nut-s*. Často se říká, že smyslem morfologické analýzy je primárně rozložit slova na jejich části a stanovit pravidla, která určují souvyskyt těchto částí. Nejmenší konstituenty nesoucí význam, které lze vyčlenit, se nazývají morfémy. Ve slově *nut-s* jsou *-s* i *nut* morfémy. Jiným příkladem slov, která se skládají ze dvou morfémů, jsou *break-ing*, *hope-less*, *re-write*, *cheese-board*. Příkladem slov tvořených třemi morfémy jsou *re-writ-ing*, *hope-less-ness*, *ear-plug-s* atd. Morfologii je tak možné definovat ještě jinak, jak ukazuje Definice 2.

Definice 2:

Morfologie je nauka o kombinování morfémů, kterým vznikají slova.

Tato definice vypadá jednodušeji a je konkrétnější než Definice 1. Podle ní by také morfologie byla velmi podobná syntaxi, která je obvykle definována jako ‚nauka o kombinování slov, kterým vznikají věty‘. Nicméně později uvidíme, že Definice 2 se nehodí na všechny případy, takže bychom se měli raději přidržet o něco abstraktnější Definice 1 (viz zejména Kapitoly 3 a 4).

Vedle hlavního významu, podle kterého morfologie označuje podobor lingvistiky, se tohoto označení také často užívá v příbuzném významu o jedné části jazykového systému. Můžeme pak mluvit o ‚morfologii španělštiny‘ (ve významu španělské slovní struktury) nebo o ‚morfologii v 80. letech‘ (ve významu podobor lingvistiky). Slovo *morfologie* má tento dvojitý význam podobně jako jiné termíny, *syntax*, *fonologie* a *gramatika*, které mohou označovat buď oblast jazyka, nebo nauku o této oblasti jazyka. Tato kniha je o morfologii v obou významech. Doufáme, že čtenáři pomůže pochopit morfologii jak ve významu části jazykového systému, tak části lingvistiky.

Naše publikace má ale jedno důležité omezení, které bychom měli zmínit na samém začátku: zabývá se pouze mluvenými jazyky. Morfologii mají samozřejmě také znakové jazyky a jediným důvodem, proč zde byly opomenuty, jsou omezené znalosti autorů v tomto ohledu. Vzhledem k neustále se rozšiřujícímu výzkumu znakových jazyků lze očekávat, že vznikající studie budou mít zásadní vliv na náš pohled na morfologii a na strukturu jazyka obecně.

1.2 MORFOLOGIE V RŮZNÝCH JAZYCÍCH

Morfologie není ve všech (mluvených) jazycích stejně důležitá. To, co je v jednom jazyce vyjádřeno morfologicky, může být v jiném jazyce vyjádřeno samostatným slovem nebo obsaženo jen implicitně. Například angličtina vyjadřuje množné číslo podstatných jmen prostřednictvím morfologie (*nut/nuts, night/nights* atd.), zatímco africký jazyk yoruba užívá k vyjádření téhož významu samostatného slova. Yorubské *òkùnrin* znamená ‚(ten) muž‘ a jeho plurálový význam může být vyjádřen pomocí slova *àwọn òkùnrin*: ‚ti muži‘. Ale v mnoha případech, kdy se odkazuje na několik referentů, se tohoto slova neužívá a množné číslo se jednoduše vyjadřuje implicitně.

Zcela obecně můžeme říci, že angličtina využívá morfologie ve větší míře než jazyk yoruba. Existuje ale mnoho jazyků, které využívají morfologie ještě více než angličtina. Například sumerština, jak jsme viděli v ukázce 1.1, užívá morfologie k tomu, aby rozlišila mezi ‚on šel‘ a ‚já jsem šel‘ a mezi ‚on šel‘ a ‚on šel k němu‘, tj. v případech, kdy angličtina musí užít oddělená slova. V klasické řečtině existuje duálová forma, která odkazuje na dvě položky, např. *adelphò* ‚dva bratři‘. V angličtině se k vyjádření tohoto tvaru může užít samostatného slova ‚two‘, ale je také možné jednoduše užít množného tvaru a přesný počet položek vyjádřit implicitně.

Aby lingvisté vyjádřili, v jaké míře jazyk morfologie využívá, používají někdy termíny **analytický** a **syntetický**. Jazyky jako yoruba, vietnamština nebo angličtina, v nichž morfologie hraje relativně skrovnou roli, se nazývají analytické. Podívejme se na tyto příklady vět³:

(1.2) yoruba

<i>Nwọn</i>	<i>ó</i>	<i>maa</i>	<i>gbà</i>	<i>pónùn</i>	<i>méwá</i>	<i>lósòòsẹ̀.</i>
Oni	FUT	PROG	dostávat	libra	deset	týdně

‚Budou dostávat 10 liber týdně.‘

(Rowlands 1969: 93)

(1.3) vietnamština

<i>Hai</i>	<i>đú.a</i>	<i>bo?</i>	<i>nhau</i>	<i>là</i>	<i>tại</i>	<i>gia-đình</i>	<i>thàng</i>	<i>chông.</i>
dva	jedinec	opustit	jeden druhý	být	kvůli	rodina	muž	manžel

‚Rozvedli se kvůli jeho rodině.‘

(Nguyen 1997: 223)

³ Pro každou příkladovou větu z neznámého jazyka uvádíme nejen idiomatický překlad, ale také překlad doslovný (morfém po morfému). Klíč ke zkratkám se nachází na str. 15 a další notační zvyklosti jsou vysvětleny v dodatku ke Kapitole 2.

Když nějaký trémní míru analy a vietnamština, al izolační. Naopak j rých morfologie hu na příklady dvou v

(1.4) svahilština
Ndovu wa-
sloni PL-C
,Když se dva

(1.5) lezginština
Marf-adi v
děšť-ERG s
,Děšť bušil d

Pokud má ja
ných slov, říká se

(1.6.) západní gró
Paasi-nngil-
chápat-ne-z
,Vůbec jsem

Třídění na a
tří skupin, ale tv
polysyntetické j
táme míru jeho s
v náhodném vzc
u několika vybra

⁴ Lingvisté užív
jednotlivá slo
mín zde ale v
definice řadila

Když nějaký jazyk prakticky žádnou morfologii nemá a vykazuje tak extrémní míru analytičnosti, říkáme mu také jazyk **izolující** či **izolační**. Yoruba a vietnamština, ale nikoli už angličtina, se obvykle charakterizují jako jazyky izolační. Naopak jazyky jako sumerština, svahilština nebo lezginština, ve kterých morfologie hraje podstatnější roli, se nazývají syntetické. Podívejme se opět na příklady dvou vět:

(1.4) svahilština

Ndovu wa-wili wa-ki-song-ana zi-umia-zo ni nyika.
 sloni PL-dva 3PL-SUBORD-prát se-RECP 3SG-zranit-rel je tráva
 ‚Když se dva sloni perou, odnese to tráva.‘

(Ashton 1947: 114)

(1.5) lezginština

Marf-adi wiči-n qalin st'al-ra-ldi qaw gata-zwa-j.
 déšť-ERG sebe-GEN hustý kapka-PL-INS střecha bušit-IMPF-PST
 ‚Déšť bušil do střechy hustými kapkami.‘

(Haspelmath 1993: 140)

Pokud má jazyk mimořádně bohatou morfologii a k tomu množství složených slov, říká se mu polysyntetický. Příkladem je západní grónština⁴.

(1.6) západní grónština

Paasi-nngil-luinnar-para ilaa-juma-sutit.
 chápat-ne-zcela-1SG.SBJ.3SG.OBJ.IND přijít-chtít-2SG.PTCP
 ‚Vůbec jsem nechápal, že jsi chtěl přijít.‘

(Fortescue 1984: 36)

Třídění na analytické a (poly)syntetické jazyky není dělením do dvou nebo tří skupin, ale tvoří kontinuum od nejradiálněji izolujících jazyků až po nejvíce polysyntetické jazyky. Pozici jazyka na této škále můžeme určit tak, že vypočítáme míru jeho syntetičnosti, tzn. poměr daný počtem morfémů na jedno slovo v náhodném vzorku textu v tomto jazyce. Tabulka 1.1 udává míru syntetičnosti u několika vybraných jazyků.

4 Lingvisté užívají i jinou definici pojmu polysyntetický, podle níž je jazyk polysyntetický, jestliže jednotlivá slova daného jazyka typicky odpovídají víceslovným větám v jiných jazycích. Tento termín zde ale v tomto smyslu užívat nebudeme, nicméně pro zajímavost by se svahilština podle této definice řadila mezi polysyntetické jazyky.

nou. Je proto užitečné mít další objektivní kritérium, které vychází ze znalosti mluvčích o jejich jazyce.

(ii) **Kognitivně realistický popis.** Většina lingvistů by řekla, že jejich popisy by měly být nejen elegantní a obecné, ale že by měly být také kognitivně realistické. Jinými slovy měly by vyjadřovat táž zobecnění o gramatických systémech, k nimž kognitivní aparát mluvčích podvědomě dospěl. Víme, že znalost angličtiny u jejích mluvčích nespočívá jenom v seznamech singulárů a plurálů, ale obsahuje i obecné pravidlo typu „přidej -s k singulárové formě, aby vzniklo plurálové substantivum“. Jinak by mluvčí nebyli schopni utvořit množné číslo podstatných jmen, s kterými se nikdy předtím nesetkali. Oni ale tuto schopnost mají: řeknete-li anglickému mluvčímu, že určitý hudební nástroj se nazývá *duduk*, ví, že množné číslo je (nebo může být) *duduks*. Hloupý počítačový program, který obsahuje pouze seznamy singulárů a plurálů, by zde žalostně selhal. Kognitivně realistický popis představuje samozřejmě mnohem ambicióznější cíl než jen elegantní popis a ve skutečnosti bychom museli být schopni se podívat lidem do hlavy, abychom plně porozuměli kognitivnímu aparátu. Lingvisté někdy navržené popisy odmítají, protože se jeví kognitivně nepravděpodobné, a někdy spolupracují s psychology a neurology a berou v potaz i výsledky jejich výzkumů.

(iii) **Mimosystémový výklad.** Jakmile lingvisté dospějí k uspokojivému popisu morfologických systémů, začnou si klást ještě ambicióznější otázku: proč mají tyto systémy právě takovou podobu, jakou mají? Jinými slovy, hledají vysvětlení. Musíme být ale opatrní: většina faktů týkajících se jazykových systémů je výsledkem historické shody okolností a jako taková nemá vysvětlení. Na plurálovém -s v angličtině není nic logicky nezbytného: maďarské plurály se tvoří přidáním *k*, švédské plurály přidáním -*r*, hebrejské plurály vznikají pomocí -*im* nebo -*ot* atd. Běžný způsob, jakým můžeme v lingvistice hledat vysvětlení, spočívá v tom, že analyzujeme univerzální rysy lidského jazyka, tj. rysy společné všem jazykům, jelikož je u nich větší pravděpodobnost, že představují fakta, která si vyžadují vysvětlení na hlubší rovině. Jako první krok pak musíme zjistit, které morfologické systémy jsou univerzální. Plurálová koncovka -s zjevně univerzální není, a jak jsme viděli v předchozí sekci, univerzální není dokonce ani morfologické vyjádření množného čísla – příkladem jazyka, který nemá morfologické množné číslo, je yoruba. Takže ani skutečnost, že angličtina tvoří množné číslo, není nic víc než historická náhoda. Přesto je na plurálech něco, co náhodné není: substantiva, která označují osoby, obecně tvoří množné číslo pravděpodobněji než podstatná jména označující věci. Například v mayském jazyce *tsutujil* mají pravidelné morfologické plurálové tvary pouze lidská substantiva (Dayley 1985: 139). Můžeme proto formulovat univerzální konstatování v (1.7).

(1.7) Univerzální konstatování: Jestliže má jazyk nějaké morfologické plurálové tvary substantiv, pak to budou plurály substantiv označujících osoby.

(Corbett 2000: kap. 3)

Vzhledem k formulaci ‚jestliže, ... pak‘ platí toto konstatování také pro jazyky, jako je angličtina (v níž většina substantiv má množné číslo) a yoruba (kde substantiva morfologický plurál nemají). A protože to (zjevně) platí pro všechny jazyky, nejde se vši pravděpodobností o historickou náhodu, ale odráží to něco hlubšího, všeobecnou vlastnost lidského jazyka, kterou lze možná vysvětlit na základě mimosystémových úvah. Bylo by kupříkladu možné formulovat hypotézu, že tvrzení (1.7) platí z toho důvodu, že u substantiv označujících osoby hraje jejich počet větší roli než u podstatných jmen, které označují věci. Plurály substantiv označujících osoby jsou z toho důvodu užitečnější a jejich výskyt v jazycích na celém světě bude proto pravděpodobnější. Toto vysvětlení (ať už má jakoukoli hodnotu) je příkladem mimosystémového vysvětlení v tom smyslu, že odkazuje na skutečnosti, které operují mimo jazykový systém: užitečnost rozdílů v čísle v řeči.

(iv) **Restriktivní architektura popisu.** Řada lingvistů spatřuje důležitý cíl výzkumu gramatiky ve formulaci určitých obecných konstrukčních principů, ze kterých gramatické systémy vycházejí a které, jak se zdá, všechny jazyky dodržují. Jinými slovy, lingvisté se snaží sestavit architekturu popisu (nazývanou také **gramatická teorie**), kterou se musejí všechny popisy konkrétních jazyků řídit. Například se přišlo na to, že pravidla, podle nichž jsou konstituenty přesouvány na začátek věty (tzv. *fronting*), mohou mít vliv na konstituenty syntaktické (jako jsou celá slova nebo fráze), ale nikoli na konstituenty morfologické (t.j. morfémy, které jsou součástí delších slov). Z toho důvodu je příklad (1.8b) možnou větou (lze ji odvodit ze struktury, jako je (1.8a)), ale struktura v příkladu (1.9b) možná není (nelze ji odvodit z věty (1.9a)). (Dolní vodorovná čára označuje pozici, kde by stálo tázací slovo *what*, kdyby nebylo předsunuto na začátek.)

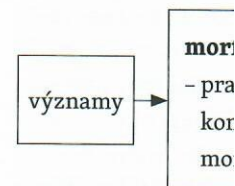
(1.8) a. *We can buy cheese.*

b. *What can we buy ?*

(1.9) a. *We can buy a cheeseboard.*

b. **What can we buy a -board?*

Tato restrikce v předsouvání (která, jak se zdá, platí pro všechny jazyky, jež takovéto pravidlo o ‚*fronting*‘ užívají) se automaticky uplatňuje všude tam, kde jsou pravidla o předsouvání (jako je pravidlo o předsouvání zájmena *what*) a pravidla o kombinování morfémů (jako je pravidlo o kompozici, na jehož základě vzniká sloučenina *cheeseboard* z *cheese* a *board*) od sebe v deskriptivní architektuře oddělena. Možnou architekturu gramatiky ukazuje Obrázek 1.1, v němž rámečky kolem gramatických komponent ‚syntaxe‘, ‚morfologie‘ a ‚fonologie‘ symbolizují oddělenost každé z nich.

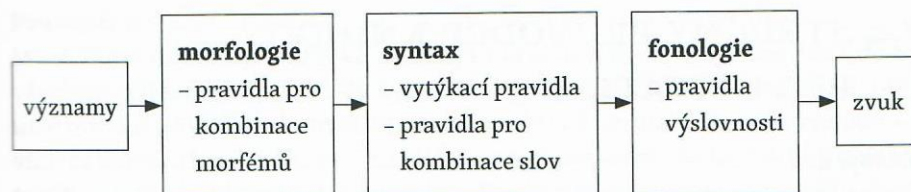

Obrázek 1.1

Tato architektura, které logicky možná. Mnoho lingvistů s stejnou pro všechny část gramatických **matika**. Pro tyto principy vrozené U slova.

Cíle (iii) a (iv) a oba se vylučně do ambicióznější než vysvětlení. Je možná předsouvány na začátku věty poukazem na h předsouvání jsou součástí morfologie vysvětlení tohoto vysvětlení, o který pojí univernální v které se nacházejí n

O sociologii vě časné době, jak se za dem, nebo formulaci cíli současně. V současně dvě primární orientace mimosystémový výklad objevit principy vrozené dělit morfologický vrozené příčiny, ani vrozené příčiny. Proto budou v současné době.

Obrázek 1.1

Tato architektura je restriktivní v tom, že automaticky znemožňuje některé logicky možné interakce pravidel (viz sekce 9.4 s podrobnější diskusí). Mnoho lingvistů se domnívá, že architektura gramatiky je nám vrozená – je stejná pro všechny jazyky, protože je lidskému druhu geneticky daná. Vrozená část gramatických znalostí mluvčích se označuje také jako **Univerzální gramatika**. Pro tyto lingvisty je jedním z cílů morfologického výzkumu objevit principy vrozené Univerzální gramatiky, které jsou relevantní pro strukturu slova.

Cíle (iii) a (iv) jsou si podobné v tom, že oba kladou hlubší teoretické otázky a oba se výlučně dotýkají univerzálních aspektů morfologie. A oba jsou zároveň ambicióznější než cíle (i) a (ii) v tom, že v té či oné podobě zahrnují explanaci, vysvětlení. Je možné si klást otázky jako ‚Proč nemohou být konstituenty slov předsouvány na začátek věty?‘ a odpovídat na ně z hlediska Univerzální gramatiky poukazem na hypotézu o vrozené architektuře gramatiky (‚Protože pravidla předsouvání jsou součástí syntaktické komponenty a kombinace morfémů jsou součástí morfologie a syntax a morfologie jsou oddělené komponenty‘). Nicméně vysvětlení tohoto typu vycházejí striktně vzato z jazykového systému, zatímco vysvětlení, o kterých jsme mluvili předtím, jsou ještě obecnější v tom, že propojují univerzální vlastnosti gramatiky s obecnými fakty o lidských bytostech, které se nacházejí mimo gramatický systém.

O sociologii vědy zvláštním způsobem cosi vypovídá skutečnost, že v současné době, jak se zdá, se většina lingvistů zabývá buď mimosystémovým výkladem, nebo formulováním architektury gramatického popisu, ale nikoli oběma cíli současně. V soudobém teoretickém morfologickém výzkumu tak převládají dvě primární orientace: funkcionalistická orientace, která se zaměřuje na mimosystémový výklad, a generativní (či formalistická) orientace, která se snaží objevit principy vrozené gramatické architektury. Nicméně se nezdá být moudré dělit morfologický výzkum tímto způsobem, protože ani mimosystémové faktory, ani vrozené principy nejsou s to vysvětlit celý okruh morfologických systémů. Proto budou v teoretičtějších částech této knihy oba cíle sledovány současně.

atování také pro ja-
číslo) a yoruba (kde
ě) platí pro všechny
ale odráží to něco
možná vysvětlit na
formulovat hypoté-
ujících osoby hraje
í věci. Plurály sub-
jejich výskyt v ja-
vysvětlení (ať už má
ní v tom smyslu, že
: užitečnost rozdí-

špatřuje důležitý
strukčních princi-
dá, všechny jazyky
u popisu (nazýva-
opisy konkrétních
ž jsou konstituen-
iv na konstituenty
nstituenty morfo-
důvodu je příklad
Ba)), ale struktura
(Dolní vodorovná
nebylo předsunuto

o všechny jazyky,
atňuje všude tam,
ní zájmena *what*)
ci, na jehož zákla-
eskriptivní archi-
obrázek 1.1, v němž
ogie‘ a ‚fonologie‘